

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci rozhodl samosoudkyní Mgr. Barborou Berkovou ve věci žalobce **D. P.**, bytem K. 381/9, P., proti žalovanému **Krajskému úřadu Olomouckého kraje**, se sídlem Jeremenkova 40a, Olomouc, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 6. 2014, č. j. KUOK 60925/2014, ve věci přestupku,

t a k t o :

I. Rozhodnutí Krajského úřadu Olomouckého kraje ze dne 26. 6. 2014, č. j. KUOK 60925/2014 **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

II. Žalovaný je **povinen** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 4.000 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

A. Vymezení věci

Žalobou podanou v zákonné lhůtě se žalobce domáhal zrušení ve výroku označeného rozhodnutí, kterým žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Magistrátu města Olomouce (dále jen „MmOl“) ze dne 24. 3. 2014, č. j. SMOL/060835/2014/OARMV/DPD/Hyb. Rozhodnutím MmOl byl žalobce uznán

vinným spácháním přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bod 3 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (dále jen „zákon o silničním provozu“), jehož se měl dopustit porušením § 18 odst. 4 zákona o silničním provozu tím, že 12. 12. 2013 v 16:48 hodin v obci Majetín na ulici Mlýnská, u domu č. p. 189, ve směru jízdy na obec Krčmaň, jako řidič motorového vozidla tov. zn. Porsche Panamera, reg. zn. X, překročil nejvyšší stanovenou rychlost stanovenou pro jízdu v obci právním předpisem na 50 km/h, neboť řídil uvedené vozidlo rychlostí 82 km/h, kdy tak i při zvážení možné odchylky měřicího zařízení ± 3 km/h byla jako nejnižší skutečná rychlost naměřena rychlost jízdy 79 km/h, tedy rychlost o 29 km/h vyšší, než jaká byla v měřeném úseku maximálně dovolena. Žalobci byla za popsany přestupek uložena pokuta ve výši 4.000 Kč a zákaz činnosti spočívající v zákazu řízení všech motorových vozidel v trvání 4 měsíců od nabytí právní moci rozhodnutí.

B. Obsah žaloby

Žalobce v žalobě namítal, že:

- 1) žalovaný nerespektoval právo na spravedlivý proces, právo svobodně si zvolit svého zmocněnce a zažitou praxí odročit jednání v důsledku jeho kolize s jiným jednáním, když hodnotil omluvu žalobce z ústního jednání jako nikoli řádnou. Žalobce uvedl, že je sice pravdou, že generální plnou moc udělil advokátu JUDr. Petru Ritterovi již dne 22. 2. 2011. Původně však předpokládal, že se bude schopen v řízení zastupovat sám a nebude muset platit advokáta. Teprve dne 2. 3. 2014 odpoledne v souvislosti s řešením jiné kauzy se advokátu zmínil o probíhajícím přestupkovém řízení a když byl informován o tom, co se bez zastupování může všechno stát, rozhodl se nechat se v řízení zastoupit;
- 2) ačkoli před jednáním dne 4. 3. 2014 uváděl, že předmětné vozidlo neřídil on, nýbrž třetí osoba, a že tuto skutečnost mohou potvrdit svědkyně E. Š. a M. L., není v odůvodnění rozhodnutí žádná zmínka o tom, jak se žalovaný vypořádal se skutečností, že svědkyně nebyly vyslechnuty a jejich výslech nebyl ani zamítnut s příslušným odůvodněním. Správní orgány vycházely pouze z výpovědi policistů a nevzaly v potaz tvrzení žalobce, že vozidlo neřídil, ani důkazní návrh žalobce;
- 3) policisté nejsou svědky v pravém slova smyslu, neboť jsou současně orgánem příslušným k vyřízení věci v blokovém řízení, hovořit tedy o nich jako o věrohodnějších svědcích, než jsou svědkyně navržené žalobcem, je diskutabilní;
- 4) poznámky úřední osoby MMOI, Mgr. D. H., o tom, že smyslem zvolení právního zástupce žalobcem nebylo zastupování, ale záměrné zdržování v přestupkovém řízení, nebo že by se muselo vozidlo řídit samo, odporují zásadě slušnosti ve veřejné správě a nejsou hodny osoby na řízení nepodjaté;
- 5) popis postupu policistů v rozhodnutí MMOI neodpovídá skutečnosti. Policisté nepřijeli k předmětnému vozidlu Porsche ihned, nýbrž až asi 5 minut poté, co vozidlo zastavilo proto, že si byl řidič vědom spáchání přestupku. Řidičem byl dobrý známý jednatelky společnosti N. C. s. r. o. (vlastník vozidla), jejímž je žalobce zaměstnancem. V době spáchání přestupku byly ve vozidle 4 osoby – žalobce, řidič vozidla, E. Š. a M. L.. V době příjezdu policistů stály všechny 4 osoby venku. Po žalobci chtěli policisté doklady z důvodu, že si dovolil na jejich stranu následující poznámky: „Už jsme si všichni mysleli, že už nepřijedete, pánové,“ a „Proběhla obědová přestávka nebo čas kávičky?“ S námitkou, že vozidlo neřídil, byl odkázán na přestupkové řízení.

C. Vyjádření žalovaného

Žalovaný požadoval zamítnutí žaloby jako nedůvodné. Uvedl, že žalobní body jsou obsahově totožné s odvolacími námitkami, s nimiž se vypořádal v odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí.

D. Obsah správního spisu

Z obsahu správního spisu soud zjistil, že dne 22. 1. 2014 bylo žalobci doručeno oznámení MMOI o zahájení řízení o výše vymezeném přestupku na základě oznámení Policie ČR. Oznámení přestupku je podepsáno žalobcem, který se na místě k věci nevyjádřil. Současně MMOI žalobce předvolal k ústnímu jednání na den 11. 2. 2014. Dne 7. 2. 2014 byla MMOI doručena žádost žalobce o odročení jednání se zdůvodněním čerpání dlouhodobě plánované dovolené. V podání ze dne 10. 2. 2014 žalobce uvedl, že bude navrhopvat výslech policistů, kteří u něj údajně naměřili překročení rychlosti, že trvá na předložení certifikátu o schválení použitého typu měřidla, a dále že je připraven navrhnout svědky, kteří prokážou absurditu zahájeného správního řízení. MMOI žádosti vyhověl a jednání odročil na den 4. 3. 2014, přičemž k jednání předvolal i žalobcem navržené svědky. Předvolání bylo žalobci doručeno dne 18. 2. 2014. Dne 3. 3. 2014 bylo MMOI doručeno oznámení advokáta JUDr. Petra Rittera ze dne 3. 3. 2014 o tom, že převzal právní zastoupení žalobce, přičemž žádá o odročení nařízeného jednání z důvodu, že byl již dříve předvolán k jednání k soudu, a dále byl vyrozuměn policií o konání výslechu svědků v trestní věci jiného jeho klienta v tentýž den, tudíž není schopen zajistit si substituci. V podání dále zástupce navrhl, aby se správní orgán vypořádal se všemi skutečnostmi, které by prokazovaly totožnost řidiče, jenž předmětné vozidlo v inkriminovaný okamžik řídil, neboť žalobce tvrdí, že vozidlo neřídil, přičemž tuto skutečnost si policisté na místě nenechali vysvětlit. Dále požadoval předložení dokladu o kalibraci použitého měřícího zařízení. K podání zástupce žalobce doložil plnou moc, datovanou dnem 22. 2. 2011, kterou jej žalobce generálně zmocnil k zastupování ve všech věcech, a dále předvolání zástupce žalobce ke Krajskému soudu v Ostravě, pobočka v Olomouci ze dne 20. 1. 2014 na den 4. 3. 2014.

Dne 4. 3. 2014 projednal MMOI přestupek bez přítomnosti žalobce. Provedl dokazování listinami, a to oznámením přestupku, úředním záznamem policisty ze dne 12. 12. 2013, záznamem z měřícího zařízení s fotografií, ověřovacím listem měřícího zařízení RAMER 10C a výpisem z evidenční karty řidiče. Dále správní orgán vyslechl policisty. Nstržm. V. V. uvedl, že společně s pprap. L. K. dne 12. 12. 2013 prováděli měření rychlosti v obci Majetín, přičemž v cca 16:48 změřili rychlost vozidla Porsche Panamera jedoucího ve směru obce Krčmaň, která činila 82 km/h v obci. Svědek uvedl, že vozidlo ihned předepsaným způsobem zastavil a pomocí předložených dokladů bezpečně ztotožnil žalobce. Svědek dále uvedl, že byl mírný provoz a žalobce byl ve vozidle sám. Dále správní orgán vyslechl pprap. K., který uvedl, že na předmětném stanovišti prováděl jako velitel hlídky obsluhu radaru. Svědek rovněž uvedl, že vozidlo Porsche Panamera bílé barvy, reg. z. X, kterému byla naměřena rychlost 82 km/h v obci, řídil žalobce, který byl ztotožněn dle fotografií na předloženém řidičském a občanském průkazu, přičemž byl ve vozidle sám. Dále svědek uvedl, že žalobce chtěl přestupek vyřešit v blokovém řízení na místě, avšak po provedení lustrace v evidenční kartě řidiče policisté zjistili, že se jedná

o opakovaný přestupek, proto sepsali oznámení o přestupku. Dále svědek uvedl, že byl k obsluze rychloměru RAMER 10C proškolen, což doložil osvědčením ze dne 2. 5. 2012, dále uvedl, že v posuzované věci postupoval v souladu s návodem k obsluze, a konečně, že nemohlo dojít k záměně vozidla, neboť předmětné vozidlo měli po celou dobu na dohled a žádné podobné vozidlo se v daném místě a čase nepohybovalo.

Rozhodnutím ze dne 24. 3. 2014 MMOI uznal žalobce vinným z předmětného přestupku. Uvedl, že již první omluva žalobce z jednání nebyla řádná, neboť žalobcem tvrzený důvod omluvy nebyl nijak doložen, přesto MMOI ve snaze zachovat práva žalobce v maximální šíři a vyhovět důkaznímu návrhu na výslech zasahujících policistů jednání odročil. Žádosti o odročení ze dne 3. 3. 2014 MMOI byla dle MMOI doručena do datové schránky města až dne 3. 3. 2014 v odpoledních hodinách a oprávněné úřední osobě předána až v odpoledních hodinách následujícího dne, tj. po jednání. Omluvu MMOI posoudil jako nikoli řádnou. Zdůraznil, že zástupce žalobce je advokát, který si musí být vědom své povinnosti zasílat listiny správnímu orgánu včas, tudíž má správní orgán vážné pochybnosti o účelu zastoupení v daném případě. Rovněž poukázal na možnost advokáta nechat se zastoupit jiným advokátem či koncipientem, čehož zástupce žalobce nevyužil. Argumentoval přitom obsáhlým odkazem na judikaturu Ústavního soudu. K tvrzení žalobce, že předmětné vozidlo neřídil, správní orgán uvedl, že toto bylo vyvráceno shodnými výpověďmi obou zasahujících policistů, kteří vyloučili záměnu vozidla i řidiče, neboť uvedli, že vozidlo měli stále v dohledu a řidič byl ve vozidle sám. Možnost, že se vozidlo řídilo samo správní orgán vyloučil. Dále správní orgán uvedl, že s ohledem na předložené osvědčení a výpověď svědka Koukala má za prokázané, že měření proběhlo řádně, přičemž zdůraznil, že měření bylo provedeno v rámci výkonu služební povinnosti svědka, který neměl na bezdůvodném poškození obviněného sebemenší zájem.

V odvolání proti rozhodnutí MMOI žalobce uvedl, že je jeho ústavním právem nechat se zastoupit advokátem, kterého si zvolil, zdůraznil, že jeho zástupce neměl pro kolizi s více jednáními možnost zajistit si substituci, přičemž poznámky správního orgánu o tom, že skutečným smyslem zastoupení mohlo být protahování správního řízení, označil za nejapné a neslušné. Dále namítl, že jeho zmocněnec u jednání hodlal uvést, že skutečnost, že předmětné vozidlo neřídil žalobce jsou schopny dosvědčit minimálně 2 osoby, a to E. Š. a M. L. (jejichž kontaktní adresy uvedl), které byly v předmětné době ve vozidle společně s žalobcem a řidičem vozidla. Dále uvedl, že není pravdou, že by policisté k vozidlu Porsche přijeli okamžitě, nýbrž že jim to trvalo nejméně 5 minut od okamžiku, kdy řidič vozidla zastavil, neboť si byl spáchání přestupku vědom. Po žalobci chtěli policisté doklady z důvodu, že si k nim dovolil poznamenat: „Už jsme si všichni mysleli, že už nepřijedete, pánové,“ přestože jim žalobce na místě sdělil, že vozidlo neřídil. Rovněž vyjádřil pochybnost nad tím, zda mohou být policisté vyslechnuti jako svědci, když vykonávají de facto činnost správního orgánu.

Dne 26. 6. 2014 vydal žalovaný žalobou napadené rozhodnutí. Uvedl, že zákonné podmínky pro projednání přestupku v nepřítomnosti obviněného uvedené v § 74 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o přestupcích“) byly naplněny jak v případě prvního nařízeného jednání, tak v případě jednání nařízeného na dne 4. 3. 2014. Žalovaný se ztotožnil se závěrem MMOI, že žádost o odročení jednání podaná zástupcem žalobce dne 3. 3. 2014 se může jevit jako účelový úkon ve snaze prodloužit řízení.

Současně uvedl, že žalobce postupoval v rozporu se zásadou součinnosti se správním orgánem, neboť byl o konání jednání vyrozuměn více než 2 týdny předem a teprve den před jednáním se rozhodl nechat se zastoupit advokátem, čímž zmařil možnost advokáta zajistit si substituci. Tento advokát pak přebíral zastoupení již s vědomím, že je ve věci nařízeno jednání, které mu koliduje s jednáním jiného klienta. Skutkový stav zjištěný správním orgánem I. stupně označil žalovaný za úplný, přičemž neshledal existenci žádných skutečností, které by zjištěný skutkový stav zpochybňovaly. Tvzení žalobce, že předmětné vozidlo neřídil a že měřené vozidlo bylo hlídkou dojezo až po pěti minutách, označil žalovaný za vyvrácená shodnými výpověďmi zasahujících policistů, z jejichž výpovědí mělo dle žalovaného jednoznačně vyplynout, že žalobce byl ve vozidle sám a že policisté vyjeli za vozidlem žalobce ihned po změření a následně vozidlo zastavili. Vozidlo tedy bylo stíháno policisty až do zastavení. Pravdivost tohoto zjištění dle žalovaného umocňuje skutečnost, že žalobce nyní tvrzené skutečnosti na místě kontroly nenamítal a oznámení přestupku bez vyjádření podepsal. Výpověď policisty označil žalovaný za řádný důkaz dle § 55 odst. 1 s. ř. V odvolání tvrzenou skutkovou verzi žalobce označil žalovaný za jistý způsob obhajoby činěný ve snaze zpochybnit skutkový stav a vyvinít se. Provedení výsledku svědkyň označil žalovaný za nadbytečné s ohledem na zjištění, že ve vozidle žádné další osoby nebyly. Zdůraznil přitom právo úvahy správního orgánu o tom, jaké důkazy budou provedeny a naopak absenci povinnosti správního orgánu provést všechny navržené důkazy. Skutkový stav byl tedy dle žalovaného zjištěn v rozsahu, který zákon předepisuje.

E. Posouzení věci krajským soudem

Krajský soud přezkoumal v mezích žalobních bodů [§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)] napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu v době rozhodování žalovaného, tj. ke dni 26. 6. 2014 (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).

E.1 Omluva z jednání

Žalobce považuje za nejzávažnější porušení jeho procesních práv skutečnost, že ve věci bylo jednáno v jeho nepřítomnosti. Má přitom za to, jak je výše rozvedeno, že omluva z jednání nařízeného na den 4. 3. 2014, spojená s žádostí o jeho odročení, zasláná jeho zmocněncem JUDr. Petrem Ritterem správnímu orgánu I. stupně dne 3. 3. 2014 v odpoledních hodinách e-mailem, byla náležitá a řádně zdůvodněná, kdy důvod omluvy byl rovněž prokázán.

Podle § 74 zákona o přestupcích o přestupku koná správní orgán v prvním stupni ústní jednání. V nepřítomnosti obviněného z přestupku lze věc projednat jen tehdy, jestliže odmítne, ač byl řádně předvolán, se k projednání dostavit nebo se nedostaví bez náležité omluvy nebo důležitého důvodu.

Aby šlo o náležitou omluvu, musí v ní být dostatečně konkrétním způsobem předestřen důležitý důvod, pro který není možná účast na ústním jednání. Řádné doložení důvodů omluvy je na tom, kdo se z jednání omlouvá. Současně je nutné

u omluvy splnit požadavek na to, aby byla správnímu orgánu sdělena bezodkladně po vzniku překážky, která v účasti na jednání brání.

Krajský soud předně uvádí, že nesdílí názor žalobce, že je „zažitou praxí“ odročit na žádost advokáta nařízené jednání, tvrdí-li tento, že nařízené jednání mu koliduje s jiným. Podle nálezu Ústavního soudu ze dne 12. 6. 1997, sp. zn. III. ÚS 68/97 platí, že *„časová kolize zástupce mezi zastupováním u různých jednání (procesních úkonů) zpravidla není dostatečně závažným důvodem pro to, aby kterékoli již nařízené jednání (procesní úkon) bylo odročováno, neboť je na samotném zástupci, aby bez újmy na procesním postavení a zájmech zastupovaného- nastalou kolizi podle své vůle a výběru řešil substitucí (§§ 16, 26 odst. 1 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii).“* Obdobně Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 30. 4. 2014, č. j. 8 As 107/2013 - 46 požadoval, aby advokát v omluvě, ve které poukázal na kolizi termínů jednání, *„vysvětlil a prokázal, z jakých konkrétních důvodů nebylo možné zastupování klienta vyřešit prostřednictvím substituce, případně jiným způsobem“*. Konečně obdobně se na problematiku kolize jednání advokátů jakožto důvodu omluvy z jednání dívá také třetí vrcholná soudní instance, tj. Nejvyšší soud ČR – viz např. usnesení ze dne 22. 5. 2002, sp. zn. 29 Cdo 3063/2000 (pozn. všechna citovaná rozhodnutí jsou dostupná na internetových stránkách příslušných soudů, tj. www.usoud.cz, www.nssoud.cz a www.nsoud.cz).

Z uvedených judikturních závěrů vyplývá, že kolize jednání advokáta není automaticky považována za důležitý důvod omluvy, stejně jako, že advokát je povinen ozřejmit a prokázat příslušnému správnímu orgánu, proč nemohl využít substituce, jakožto běžného způsobu řešení kolize jednání. Následně je na správním orgánu, aby s ohledem na okolnosti konkrétního případu vyhodnotil, zda je předmětná omluva náležitá a vylučuje tak projednání věci v nepřítomnosti obviněného dle § 74 odst. 1 zákona o přestupcích. V posuzované věci sice zástupce žalobce doložil správnímu orgánu, že na termín nařízeného jednání byl již dříve předvolán k jednání soudu, nicméně nemožnost vyřešit kolizi zajištěním substituce JUDr. Ritter dle názoru soudu dostatečně neosvětlil, a to i s ohledem na množství advokátů a koncipientů působících v advokátní kanceláři Ritter-Šťastný (viz www.ritter-stastny.cz).

Pro posouzení náležitosti omluvy je však v této věci významnější skutečnost, že JUDr. Ritter převzal zastoupení žalobce těsně před dnem konání nařízeného jednání, kdy již věděl, že se tohoto jednání nebude moci zúčastnit. K obdobné situaci se již v minulosti vyjádřil Ústavní soud v usnesení ze dne 5. 1. 2012, sp. zn. III. ÚS 3736/11 takto: *„...jestliže advokát stěžovatelky odpovídá za řádný výkon převzatého zastoupení, bylo nepochybně v jeho zájmu i v možnostech, aby stěžovatelce vysvětlil, že v případě kolize dvou nařízených jednání je jednou z možností řešení nastalé situace substituce, v případě odmítnutí takové možnosti pak volba jiného advokáta, který by stěžovatelku v předmětné věci zastupoval. Zda advokát stěžovatelku o těchto alternativách řádně poučil či nikoli, stěžovatelka v ústavní stížnosti neuvádí. Není v zásadě povinností obecného soudu žádosti advokáta o odročení nařízeného jednání vždy vyhovět... Jak je zřejmé z odůvodnění napadeného rozsudku, advokát nedodržel zásadu procesní obezřetnosti, neboť musel počítat i s možností, že jeho žádosti nebude vyhověno*

a bez rozumného důvodu se o osud vyřízení své žádosti dále nezajímal. Ani sama stěžovatelka nevyvinula jakoukoli aktivitu k řešení nastalé situace např. účasti na nařízeném jednání, v jehož průběhu mohla hájit svá procesní práva a zájmy v projednávané věci“.

Krajský soud má tudíž shodně s žalovaným za to, že MMOI nepochybil, když za popsané situace projednal věc bez přítomnosti žalobce, neboť zaslanou omluvu hodnotil jako nenáležitou, tj. v rozporu s § 74 odst. 1 zákona o přestupcích. Zcela na místě bylo také přihlídnutí ke skutečnosti, že se jednalo již o druhou omluvu žalobce, kdy důvod omluvy z prve nařízeného jednání nebyl správnímu orgánu doložen. Dle krajského soudu je rovněž nerozhodné, že plná moc byla advokátu udělena již v roce 2011, neboť se jednalo o plnou moc generální, přičemž dle vlastních tvrzení žalobce za něj advokát jednal pouze v případech, kdy se na něj žalobce s konkrétním problémem obrátil. Obrátil-li se tedy žalobce na svého zmocněnce teprve těsně před nařízeným jednáním, zbavil se jeho účasti při jednání vlastní liknavosti. Spoléháním se na vyhovění žádosti o odročení bez přiměřených důvodů a nedostavením se k nařízenému jednání se poté žalobce zbavil možnosti ústně sdělit správnímu orgánu vlastní skutkovou verzi projednávaného přestupku. Námitka je proto nedůvodná.

E.2 Zjištění skutkového stavu

Otázkou povinnosti prokazovat skutkový stav v případě řízení o správních deliktech se soudy rozhodující ve správním soudnictví pravidelně zabývají. Shrnujícím způsobem pojednal o této problematice rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 14. 1. 2014, č. j. 5 As 126/2011-68. Mezi jinými vyslovil názor, že povinnost prokázat přestupek obviněnému má správní orgán. Z hlediska rozsahu zjišťování skutkového stavu postupuje v řízení o přestupku správní orgán tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu potřebném pro rozhodnutí o přestupku (§ 3 s. ř.). Obviněnému přitom stačí k tomu, aby nemohl být za přestupek postižen, rozumná pochybnost o otázce, kdo se předmětného jednání dopustil. Obviněný se nemusí vyvíňovat, tedy prokazovat, že se deliktního jednání nedopustil, není povinen uvádět na svou obhajobu jakákoliv tvrzení, ani o nich nabízet a předkládat správnímu orgánu důkazy (ustanovení § 52 věta první s. ř. o povinnosti účastníka řízení označit důkazy na podporu svých tvrzení se v řízení o přestupku neuplatní).

Využije-li však obviněný ze spáchání přestupku svého práva uvádět v řízení tvrzení ke skutkovým okolnostem případu a navrhne k jejich prokázání důkazy, je správní orgán povinen se řádně vypořádat jak s těmito tvrzeními, tak i s nabízenými důkazy. To sice neznamená, že musí všechna tvrzení prověřit a důkazy provést, avšak pokud takto neučiní, musí svůj závěr přezkoumatelným způsobem vysvětlit.

V posuzované věci žalobce před vydáním rozhodnutí správním orgánem I. stupně toliko tvrdil (v podání ze dne 3. 3. 2014, jímž jeho zástupce žádal o odročení ústního jednání), že vozidlo neřídil. Jelikož ke svému tvrzení neoznačil žádné důkazy (ačkoli to v žalobě v rozporu s obsahem správního spisu tvrdí) a k jednání se nedostavil, vypořádal se správní orgán I. stupně s procesní obranou žalobce zcela logicky a správně tím, že tvrzení žalobce, nepodepřené žádným

důkazním návrhem, vyvrátil odkazem na shodné výpovědi obou zasahujících policistů o tom, že byl žalobce ve vozidle sám. Správní orgán přitom nebyl vzhledem k objasněnosti skutkového stavu povinen domýšlet za žalobce jiná tvrzení a opatřovat další (nadbytečné) důkazy (srov. výše uvedené usnesení rozšířeného senátu sp. zn. 5 As 126/2011).

Obviněný z přestupku může uplatňovat nové skutečnosti a navrhopvat nové důkazy i v odvolání a správní orgán nemůže odmítnout provést navržené důkazy pouze s poukazem na to, že nebyly navrženy v řízení v prvním stupni, neboť v řízení o správním deliktu se neužije § 82 odst. 4 s. ř. o tzv. koncentraci řízení (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2009, č. j. 1 As 96/2008 – 115 a ze dne 27. 11. 2012, č. j. 1 As 136/2012 – 23). Odvolací správní orgán je pak povinen se s novými tvrzeními a důkazními návrhy vypořádat.

V posuzované věci žalobce teprve v odvolání proti rozhodnutí MMOI uvedl podrobněji svá tvrzení o tom, jakým způsobem proběhla předmětná silniční kontrola, popsal, že ve vozidle se měly nacházet 4 osoby a uvedl, z jakého důvodu měli dle jeho názoru policisté kontrolovat jeho, jakožto domnělého řidiče, ačkoli ve skutečnosti dle svého tvrzení vozidlo neřídil. K prokázání svých tvrzení navrhl provedení výslechu svědkyň E. Š. a M. L.. Jednalo se tedy o nová skutková tvrzení a zcela nové důkazní návrhy, které však žalovaný v odvolacím řízení neprovedl, přičemž svůj postup zdůvodnil způsobem výše uvedeným, tj. nadbytečností předmětných důkazů za situace, kdy v řízení již bylo shodnými výpověďmi policistů prokázáno, že byl žalobce ve vozidle sám a jeho záměna s jinou osobou tak byla vyloučena.

Podle krajského soudu však uvedeným postupem žalovaný porušil § 50 odst. 3 s. ř., dle něhož *je v řízení, v němž má být z moci úřední uložena povinnost, je správní orgán povinen i bez návrhu zjistit všechny rozhodné okolnosti svědčící ve prospěch i v neprospěch toho, komu má být povinnost uložena.*

Dle krajského soudu není sporu o tom, že je právem správního orgánu, který vede řízení o přestupku, vlastní úvahou dospět k rozhodnutí, které důkazy provede a které naopak označí v dané situaci za nadbytečné a návrhu na jejich provedení nevyhoví. Rozhodně však nelze toto právo chápat jako absolutní, neboť jeho realizace nesmí být překážkou uplatnění základních záruk osob čelících určitému obvinění trestní povahy v širším slova smyslu, garantovaných normami nejvyšší právní síly, jejichž soubor je souhrnně nazýván právem na spravedlivý proces. Tvrdí-li proto osoba, proti níž se řízení vede, že se skutek, jehož se měla dopustit, odehrál jinak, než je jí kladeno za vinu, a přitom zde nejsou objektivně ověřitelné okolnosti, které by takovou verzi s jistotou vylučovaly, je pro zachování určité rovnováhy třeba provést důkazy, které k prokázání pravdivosti svých tvrzení navrhuje [zmíněné závěry mají oporu mj. v judikatuře Ústavního soudu, konkrétně v nález ze dne 30. 5. 2000, sp. zn. I. ÚS 533/98, stejně jako v judikatuře Nejvyššího správního soudu, který zaujal obdobné stanovisko k dané otázce již ve své judikatuře k výkladu § 32 odst. 2 věty druhé zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), účinného do 31. 12. 2005, a to ve svém rozsudku ze dne 20. 1. 2006, č. j. 4 As 2/2005 - 62, publikovaném pod č. 847/2006 Sb. NSS, na který navázal

i v pozdější judikatuře k novému správnímu řádu - viz rozsudku ze dne 22. 1. 2009, č. j. 1 As 96/2008 – 115].

Závěr o nadbytečnosti navržených důkazů má zpravidla své místo tam, kde by měly tyto prokazovat mezi účastníky nespornou skutečnost, popř. skutečnost, která již byla spolehlivě prokázána jinými důkazy, popř. skutečnost pro posouzení věci nerozhodnou, popř. skutečnost, která je v rozporu s objektivně zjištěnými fakty (v posuzované věci by se mohlo jednat např. o fotografii vozidla, z níž by bylo zřetelně seznatelné, že se v něm kromě řidiče nenachází žádné další osoby), eventuálně skutečnost zcela absurdní. Za objektivně zjištěná fakta však nelze označit skutečnost, která byla zjištěna z výpovědí přímých svědků, je-li tvrzena odlišná verze a k jejímu prokázání jsou navrženy výsledky jiných osob rovněž v postavení přímých svědků. V posledně uvedeném případě tudíž závěr o nadbytečnosti navržených důkazů nemá místo, neboť by de facto vycházel z „nezpochybnitelnosti“ některých důkazů – v posuzované věci shodných výpovědí zasahujících policistů.

Správní orgán důkazy posuzuje v souladu se zásadou volného hodnocení důkazů (§ 50 odst. 4 s. ř.) a hodnotí dostupné důkazy dle svého uvážení. To však neznamená, že některý z důkazních prostředků může mít a priori vyšší váhu než jiný. Míra věrohodnosti prováděných důkazů, konzistentnost výpovědí a další okolnosti plynoucí ze specifika každé projednávané věci dají ve svém souhrnu správnímu orgánu ucelený obraz o tom, jak se projednávaná věc udála. Existence rozporů ve shromážděných důkazech je poměrně běžnou záležitostí. V takovém případě, kdy se správní orgán přikloní k jednomu z protichůdných tvrzení, je nezbytné, aby úvahy, které jej k tomu vedly, přezkoumatelným způsobem vyjádřil ve svém rozhodnutí a s rozporu se vypořádal (blíže viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 7. 2006, č. j. 6 As 47/2005 – 84).

Pokud tedy v posuzované věci žalobce využil (byť až v odvolacím řízení) svého práva navrhnout důkazy na svou obhajobu (a nic nenasvědčovalo tomu, že by důkazní prostředky nebyly snadno dostupné), byl na dosah způsob, jak provedením těchto důkazů a jejich následným zhodnocením ověřit či vyvrátit vzájemně korespondující výpovědi obou policistů. Je sice pravdou, že vlastní tvrzení, podle něhož žalobce vozidlo v posuzované době neřídil, sám žalobce do určité míry zpochybnil již tím, že bez námitek podepsal oznámení o přestupku, tím, že v prvním vyjádření ve věci (ze dne 10. 2. 2014) se dožadoval výsledku policistů a dokladů o certifikaci použitého měřidla, aniž by logicky namítl, že vozidlo neřídil, a dále i tím, že své tvrzení o tom, že vozidlo neřídil, teprve v průběhu správního řízení (a poté do dalších podrobností i v žalobě) postupně rozvíjel, avšak zároveň je nutno uvést, že ani tyto skutečnosti nemohou předem zcela vyloučit, že skutkový děj skutečně proběhl tak, jak vylíčil žalobce a jak se snažil prokázat jím navrženými výsledky svědků (viz skutkově obdobný případ řešený Krajským soudem v Ostravě v rozsudku ze dne 28. 8. 2009, č.j. 58 Ca 20/2009-34, potvrzeném rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 1. 2011, č. j. 5 As 82/2009-75).

Krajský soud tudíž v dospěl k závěru, že žalovaný svým postupem porušil zásadu rovnosti zbraní, když zcela vyloučil prezentaci důkazů svědčících ve prospěch žalobce a závěr o skutkovém stavu věci učinil toliko na základě

jednostranných důkazů svědčící v neprospěch žalobce, a to za situace, kdy žalobce v průběhu řízení zmíněné důkazy zpochybnil a zároveň navrhl důkazy, jež měly jeho tvrzení prokázat. Žalobní bod 2) je tudíž důvodný.

E.3 Zasahující policista v postavení svědka

K námitce žalobce, že policista vystupující v postavení úřední osoby projednávající věc v blokovém řízení, není věrohodným svědkem, krajský soud uvádí, že konstantní judikatura správních soudů (např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 9. 2007, č. j. 4 As 19/2007 – 114, ze dne 22. 10. 2008, č. j. 1 As 64/2008 – 42, ze dne 17. 6. 2011, č. j. 7 As 83/2010 – 67, ze dne 24. 7. 2014, č. j. 10 As 108/2014 – 25, nebo ze dne 11. 3. 2016, č. j. 4 As 270/2015-42) považuje policistu při absenci konkrétních pochybností o pravdivosti jeho tvrzení za nestranného svědka události, který není žádným způsobem motivován, ať již negativně či pozitivně, aby jeho svědectví vedlo k určitému výsledku řízení. Judikatura přitom vychází z logického závěru, že na rozdíl od obviněného z přestupku nemá policista na věci a jejím výsledku jakýkoli zájem a vykonává jen svoji služební povinnost, při níž je vázán závazkem, aby případný zásah do práv a svobod osob, jimž by v souvislosti s jeho činností mohla vzniknout újma, nepřekročil míru nezbytnou k dosažení účelu sledovaného služebním zákrokem nebo úkonem. Narušení objektivitu výpovědi policistů bylo v judikatuře konstatováno např. v případě, kdy po zastavení vozidla byla provedena přehnaně horlivá a rozsáhlá kontrola, aniž by k tomu byl rozumný důvod (srov. rozsudek ze dne 17. 6. 2011, č. j. 7 As 83/2010 - 63). Taková situace však v posuzované věci nenastala. Krajský soud se s uvedenými judikaturními závěry zcela ztotožňuje a uvádí, že v posuzované věci nebyl žalobcem tvrzen žádný důvod, pro který by policisté uvedené zásady překročili. Shodné výpovědi policistů tudíž v posuzované věci žádnou pochybnost nevyvolávají, přičemž obsahem spisu dosud není jiný, jejich výpovědi oslabující důkaz. Námitka je proto nedůvodná.

E.4 Zásada slušnosti

Závěrem krajský soud uvádí, že zcela lichá je i námitka „nejapnosti“ poznámek úřední osoby Mgr. D. H. uvedených v rozhodnutí MMOI. Jedná se přitom o následující konstatování Mgr. H. uvedené na str. 7 rozhodnutí ze dne 24. 3. 2014: *„Řidič byl ve vozidle sám, bylo tedy vyloučené, aby došlo k záměně s jinou osobou. Pokud by tedy měl správní orgán uvěřit tomu, že pan P. vozidlo neřídil, musel by zároveň uvěřit, že se toto vozidlo řídilo samo, nezávisle na vůli p. P.. Jako pravděpodobnější, věrohodnější a také bližší obvyklému běhu věcí, se správnímu orgánu přece jenom jeví velmi podrobná výpověď pprap. L. K. a nstržm. V.V..“*

S ohledem na skutečnost, že správní orgán I. stupně měl na jedné straně k dispozici shodné výpovědi dvou policistů o tom, že žalobce byl ve vozidle sám, a na straně druhé toliko tvrzení, uvedené v podání jeho zástupce ze dne 3. 3. 2014, že žalobce vozidlo neřídil, bez bližších skutkových tvrzení o počtu osob ve vozidle a dalších okolnostech, nejví se poukaz správního orgánu na absurditu tvrzení žalobce nemístně, a to ve vztahu k obsahu ani zvolené formě nadsázky.

Naopak dle krajského soudu poznámky, které měl žalobce dle vlastních tvrzení adresovat zasahujícím policistům, tj. „Už jsme si všichni mysleli, že už nepřijedete, pánové,“ a „Proběhla obědová přestávka nebo čas kávičky?“, značně přesahují meze slušnosti a zdvořilosti, kterou by měly osoby jednající s představiteli veřejné správy zachovávat.

F. Závěr

Krajský soud tudíž žalobě vyhověl a napadené rozhodnutí dle § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s. pro podstatné porušení ustanovení o řízení před správním orgánem zrušil a věc dle § 78 odst. 4 s. ř. s. vrací žalovanému k dalšímu řízení. Právním názorem soudu vysloveným ve zrušujícím rozsudku je dle § 78 odst. 5 s. ř. s. správní orgán vázán.

Žalovaný bude povinen žalobcem navržené důkazy provést. Teprve po jejich řádném provedení bude možné veškeré tyto důkazy zhodnotit každý jednotlivě a v jejich vzájemné souvislosti a vzít přitom v úvahu i věrohodnost jednotlivých svědeckých výpovědí. Způsob, jakým žalobce svou skutkovou verzi v průběhu správního řízení prezentoval (jak je nastíněno výše), je přitom nepochybně jedním z hledisek, které může vzít žalovaný při konečném hodnocení provedených důkazů v úvahu.

G. Náklady řízení

Výrokem II. soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. o tom, že v řízení procesně úspěšný žalobce má právo vůči žalovanému na náhradu nákladů řízení. Náklady žalobce ve výši 4.000 Kč tvoří zaplacený soudní poplatek. Jiné náklady žalobci dle obsahu spisu nevznikly. Vzhledem k odlišné úpravě s. ř. s. a o. s. ř., týkající se nabytí právní moci rozhodnutí (srov. § 54 odst. 5 s. ř. s., § 159, § 160 odst. 1 o. s. ř.), uložil soud žalovanému povinnost zaplatit náhradu nákladů řízení ve lhůtě 30 dnů od právní moci rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **je možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné soudní rozhodnutí, **může** oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

V Olomouci dne 25. července 2016

Za správnost vyhotovení:
Markéta Chrudinová

Mgr. Barbora Berková v. r.
samosoudkyně